MEZHEP ÜZERİNE

Bir okurum, İslâm dini içerisinde dört mezhep bulunduğunu, herhangi bir mezhebe tabi olmayanın hangi mezhebe tabi olması gerektiğini soruyor.

Bir başkası da şöyle diyor: Hocam İslam'da bir mezhebe mensup olmak şart mıdır? Hiçbir mezhebe mensup olmamak İslam'a ters düşer mi? Öldüğümüz zaman bize sorulacak sorular arasında mezhebin nedir diye sorulacak mı? Bazıları bir mezhebe mensup olmayan insanların daha çok ibadet etmesi gerektiğini söylüyor. Mezhepler konusunda beni aydınlatırsanız çok sevinirim ...

Cevap: Mezhepçilik, İslâm'ın özünde yoktur. Gerçekte içtihat mezhepleri, din bilginlerinin ayrıntı konulardaki içtihat farklarından ibarettir. Bunlar önemli değildir. Kur'ân ve Sünnetten hüküm çıkaracak bilgiye ve güce sahibolanlar, herhangi bir mezhebe bağlanmak durumunda değillerdir. Ama bu güçte olmayanlar istedikleri mezhebi seçebilirler. Şu mezhep bu mezhepten daha doğrudur diyecek durumda değiliz. Her mezhep kendi hüküm sürdüğü, tutunduğu bölge halkı için uygun ve elverişli bulunmuştur. Hanbeli mezhebi çöl insanı için daha uygun düşmüş, Malikî mezhebi Kuzey Afrika insanınca daha elverişli bulunmuş, Şafii mezhebi Mısır'da, Hanefi mezhebi Irak'ta ve Türk bölgelerinde tutunmuştur.

Kur'ân ve Hadîsten hüküm çıkaracak bilgiye sahibolan-la-rın, herhangi bir mezhebe tabi olması gerekmez. Hattâ bu güçte olan bilgi sahiplerinin, üstlerine düşeni yapmayarak hazır bir mezhebe uymaları doğru bile görülmez. Çünkü o kimse, üstüne düşen kaynaktan araştırma görevini ihmal etmiş olur. Ama böyle derin bilgi sahibi olmayanların, zorunlu olarak bir mezhep imamının yorumlarına uyar. Başka türlü dini nasıl ve neye göre uygulayacaktır?

Ölen kimseye mezhebinden sorulmaz. Mezhep din değildir. Zaten o klasik kitaplarda anlatıldığı biçimde sorgu sual de Kur'-ân'ın anlatımına uymaz.